

2019-05-23

Tekniska nämnden

Dnr Ten 2019/158

Miljövänligt och djurvänligt nyår – en lasershow – motion från Bo Leinerdal m.fl. (V) – yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Bygg- och miljöförvaltningens förslag till tekniska nämnden

1. Tekniska nämnden överlämnar bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Ärendet i korthet

I en motion från Bo Leinerdal m.fl. som har remitterats till tekniska nämnden den 27 februari 2019 föreslås att kommunen tar initiativ till att anordna ett mer miljövänligt och djurvänligt nyår i form av en lasershow. Anledningen är att dagens firande med fyrverkerier och smällare orsakar stress och lidande för djur, samt medför nedskräpning och utsläpp i naturen.

Bygg- och miljöförvaltningen ställer sig tveksam till motionens förslag då det är förenat med kostnader som inte finns budgeterade, samt att det finns en osäkerhet ifall firande med lasershow skulle minska det privata användandet av nyårsfyrverkerier.

Förvaltningen föreslår att yttrandet över motionen överlämnas till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Handlingar

1. Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2019-05-23
2. Miljövänligt och djurvänligt nyår – en lasershow – motion från Bo Leinerdal m.fl. (V), 2019-02-26

Bakgrund

Bo Leinerdal m.fl. (V) har i en motion föreslagit att kommunen tar initiativ till att anordna ett mer miljövänligt och djurvänligt nyår i form av en lasershow. Vidare föreslås att lasershowen hålls vid centrala platser i kommundelarna, samt att idrottsföreningar och andra ideella föreningar erbjuds delta med aktiviteter.

Analys

Bygg- och miljöförvaltningens yttrande kommer främst att fokusera på miljö- och avfallsaspekten kring dagens nyårsfirande och den ekonomiska aspekten utifrån förslaget firande med lasershow.

Järfälla kommuns lokala ordningsföreskrifter fastställer var i kommunen fyrverkerier får avfyra – det är förbjudet att avfyra pyroteknik inom hundra meter från ett antal verksamheter, däribland Jakobsbergs sjukhus, ett antal gästhus, servicehus och sjukhem. Ordningsföreskrifterna begränsar även fyrverkerianvändning på ett antal offentliga platser och där krävs det tillstånd av polisen för att få avfyra pyroteknik.

Järfälla kommun har i dagsläget inget uppdrag att anordna nyårsfirande för dess invånare, men det är inte ovanligt att kommuner gör det. Flera kommuner i Sverige har under de senaste åren valt att avstå nyårsfyrverkerierna och istället satsat på lasershow. Några av kommunerna anger att anledningarna främst är att minska lidande för djur och även människor som skräms av de höga smällarna. Minskning av utsläpp och nedskräpning i naturen finns också med som skäl.

Några av kommunerna som anordnat lasershow tidigare år är Boden, Söderhamn och Lidköping. Umeå kommun anordnade lasershow år 2014, i samband med att staden utsågs till kulturhuvudstad. De planerade att sluta med fyrverkerier och börja fira nyåren med lasershow från och med 2018, men valde tillslut att fira på det traditionella sättet. Enligt uppgifter baserades beslutet bl.a. på de problem Boden upplevde med sin lasershow vid nyår 2017. Dålig väderlek påverkade showen på ett negativt sätt, då den syns sämre vid blåst. En annan brist gäller tillgänglighet, då en lasershow inte har samma visuella räckvidd som fyrverkerier, gäller det att stå på rätt plats för att fullt ut ta del av showen. Generellt sett kostar även en lasershow mer än ett traditionellt firande med pyroteknik, enligt några av de kommuner som har erfarenhet av att anordna båda typerna av firande. En lasershow bedöms kosta ca 200 000 kr, medan firande med nyårsfyrverkerier kostar ca 150 000 kr.

En aspekt med ett kommungemensamt firande är att minska företeelsen att folk skjuter raketer på egen hand, från t.ex. balkonger och gårdsplaner. Positiva aspekter av minskat privat användande av fyrverkerier är färre personskador, samt minskat oförutsägbart smällande som orsakar lidande hos djur.

Tyvär är även detta en aspekt som Bodens firande misslyckades med – inför nyår 2017 såldes det mer fyrverkeripjäser i kommunen än någonsin innan. Inför nyår 2018 valde Boden att avstå både fyrverkerier och lasershow.

När det kommer till miljö- och avfallsaspekten så innebär nyårsfirande med smällare en ökad mängd nedskräpning och även en lokal ökning av utsläpp av tungmetaller. Kalium, aluminium, barium, magnesium, bly och koppar är några av de metaller som släpps ut – men hur halterna som kommer av fyrverkeripjäser påverkar miljön på lång sikt är än så länge okänt.

Lagstiftning kring pyroteknik reglerar i dagsläget mestadels produktion, import och försäljning. Europeisk standard slår fast att fyrverkerier som säljs i Sverige ska vara CE-märkta, dvs. uppfylla EU:s grundläggande krav gällande hälsa, miljö och säkerhet mm. Organisationer som exempelvis Naturskyddsföreningen kämpar dock för att Sverige ska ställa högre miljökrav på fyrverkerier.

I Järfälla kommun finns ingen mätning i dagsläget som exakt slår fast omfattningen av nedskräpning kring nyår. Bygg- och miljöförvaltningen upplever dock att omfattningen av nedskräpningen kring nyår minskar lite år för år. Nedskräpningen efter nyårsfirande är inget som idag anses vara ett större bekymmer.

Överväganden

Som framgår av analysen anordnar kommunen i dagsläget inte ett gemensamt firande för kommuninvånarna. Att ta initiativ till ett miljövänligt och djurvänligt nyår medför en kostnad som det i dagsläget inte är budgeterat för. Enligt uppgifter kostar en lasershow ca 200 000 kr och ett kommungemensamt fyrverkerifirande beräknas kosta ca 150 000 kr.

Det är av vikt att lyfta fram andra kommuners erfarenheter: även om kommunen skulle satsa på en lasershow, är det inte säkert att det skulle hindra folk från att skjuta egna raketer och fortsatt bidra till höga smällar och utsläpp/ nedskräpning.

Barnkonsekvensanalys

Om en lasershow hålls skulle ungdomar och barn vara en del av målgruppen. En lasershow skulle möjligtvis innebära ett mer barnvänligt firande än fyrverkerier, om det innebar ett minskat smällande.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Att införa en lasershow medför en kostnad som det i dagsläget inte finns budget för. Om en show skulle genomföras i en kommun del skulle det kunna innebära kostnader på ca 200 000 kr för den nämnd som får i uppdrag att genomföra uppdraget. Om det skulle genomföras en show i varje kommun del som motionärerna föreslår, skulle det kunna innebära kostnader på runt en miljon kr.

Slutsatser

Bygg- och miljöförvaltningen föreslår att nämnden lämnar över förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Johan Bergman
Bygg- och miljödirektör

Jan Hellström
T.f. avdelningschef kvalitet och
verksamhetsstöd

Beslutet ska skickas till

Akten
Kommunstyrelsen